



**TANTÁRGYI ADATLAP**

**SPECIÁLIS NEVELÉSI TERÜLETEK ÉS  
TANULÁSMÓDSZERTAN**

**BMEGT51M558**

# I. TANTÁRGYLEÍRÁS

## 1. ALAPADATOK

### Tantárgy neve

SPECIÁLIS NEVELÉSI TERÜLETEK ÉS TANULÁSMÓDSZERTAN

**Azonosító** BMEGT51M558

### A tantárgy jellege

kontaktórás tanegység

### Kurzustípusok és óraszámok

<i>Típus</i>	<i>óraszám</i>
Előadás	0
Gyakorlat	9
Laboratórium	0

### Tanulmányi

teljesítményértékelés

(minőségértékelés)

### típusa

félévközi

érdemjegy

### Kreditszám

2

### Tantárgyfelelős

<i>Neve</i>	<i>Beosztása</i>	<i>Email címe</i>
Dr. Kanczné dr. Nagy Katalin	egyetemi adjunktus	kanczne.nagy.katalin@gtk.bme.hu

### Tantárgyat gondozó oktatási szervezeti egység

Műszaki Pedagógia Tanszék

### A tantárgy weblapja

<https://edu.gtk.bme.hu>

### A tantárgy oktatásának nyelve

magyar - HU

### A tantárgy tantervi szerepe, ajánlott féléve

Szak: **Közgazdásztanár (2 féléves) - 2021/22/1 félévtől**

Tantárgy szerepe: **Kötelező**

Ajánlott félév: **2**

---

Szak: **Mérnökstanár (2 féléves) - 2021/22/1 félévtől**

Tantárgy szerepe: **Kötelező**

Ajánlott félév: **2**

---

Szak: **Közgazdásztanár (4 féléves) - üzleti szakoktató végzettséggel 2021/22/1 félévtől**

Tantárgy szerepe: **Kötelező**

Ajánlott félév: **2**

---

Szak: **Mérnökstanár (4 féléves) - műszaki szakoktató végzettséggel 2021/22/1 félévtől**

Tantárgy szerepe: **Kötelező**

Ajánlott félév: **2**

---

Szak: **Közgazdásztanár (4 féléves) - 2021/22/1 félévtől**

Tantárgy szerepe: **Kötelező**

Ajánlott félév: **2**

---

Szak: **Mérnökstanár (4 féléves) - 2021/22/1 félévtől**

Tantárgy szerepe: **Kötelező**

Ajánlott félév: **2**

### Közvetlen előkövetelmények

**Erős** Nincs

**Gyenge** Nincs

**Párhuzamos** Nincs

**Kizáró feltételek** Nincs

### A tantárgyleírás érvényessége

Jóváhagyta a Gazdaság- és Társadalomtudományi Kar Kari Tanácsa (2024.06.26.) az 580515/8/2024 iktatószámmon hozott határozatával, amely érvényes 2024.06.26-tól.

## 2. CÉLKITŰZÉSEK ÉS TANULÁSI EREDMÉNYEK

### Célkitűzések

A tantárgy oktatásának célja, hogy a hallgatók megismerkedjenek azokkal a kérdésekkel, problémákkal, amelyek a 21. századi pedagógia számára kihívást jelentenek a speciális nevelés és az azzal összefüggő tanulásmódszertan területén. Fontos, hogy a pedagógusjelöltek tisztában legyenek a konfliktusmenedzsment alapjaival, hiszen a szakképző intézményekben a mindennapi oktató munka során erre nagy szükségük lehet. A sajátos nevelési igényű gyermekek növekvő száma miatt, ismeretekkel kell rendelkezniük az SNI gyermekekkel és a különleges figyelmet igénylő tanulókkal kapcsolatban. Szerezzenek módszertani ismereteket arról, miként segítsék, támogassák ezeket a diákokat. Nagy kihívást jelentenek napjainkban a netgenerációs kérdések és problémák, így fontos, hogy a hallgatók tisztában legyenek azzal, hogy az úgynevezett „Z” generációt miként tudják motiválni a tanulásban.

### Tanulmányi eredmények

#### Tudás

1. Ismeri a sajátos nevelési igény, illetve a beilleszkedési, tanulási és magatartás nehézségek megnyilvánulásának különböző formáit.
2. Ismer tanítási módszereket, technikákat, melyek alkalmasak a különleges figyelmet igénylő tanulók motiválására.
3. Ismeri a hátrányos helyzetű tanulókkal kapcsolatos problémaköröket: a tanulók életkörülményeit és ezzel összefüggésben az iskolai nehézségeiket.
4. Elsajátít olyan technikákat, amelyek segítséget jelenthetnek a szakképzésben tanuló tehetséges tanulókkal való bánásmódban.
5. Ismer olyan módszereket, melyek segítséget jelentenek a szakképzésben tanuló, tanulási nehézségekkel küzdő diákok oktatása során.
6. Ismeri a speciális nevelési területekre vonatkozó jogszabályi hátteret.

#### Képesség

1. Képes azon technikák elsajátítására, melyek a kiemelt figyelmet igénylő tanulók oktatásában jelentenek segítséget.
2. Szakmai óráinak keretében képes megfelelő empátiával kezelni a speciális nevelési szükségletű diákokat.
3. Képes a nevelési helyzeteket, (különösen az elméleti órákon jelentkező) problémákat önállóan, kritikusan feldolgozni.
4. Képes a problémamegoldó technikákat hatékonyan alkalmazni.
5. Képes a diákokat érintő problémák esetén segítséget nyújtani, a megoldási lehetőségek kidolgozásában közreműködni.

#### Attitűd

1. Személyiségét segítő attitűd jellemzi.
2. Előítélet-mentesség, tolerancia és szociális érzékenység jellemzi.
3. Nyitott az együttműködésre.
4. Törekszik az önálló és csoportokban végzett konstruktív alkotó és tervező munkára.
5. Fontosnak tartja a diákok egyéni igényeihez igazodó szükséglet-kielégítést.

#### Önállóság és felelősség

1. Felelősséget vállal a csoportban való hatékony munkavégzésért.
2. A minőségi munkavégzéshez fontosnak tartja a személyes felelősség vállalását.
3. Saját tevékenységét kritikusan értékeli.

### Oktatásmódszertan

előadás, beszélgetés, vita, önálló feladatvégzés, csoportmunka, kooperatív technikák

### Tanulástámogató anyagok

#### ● Kötelező irodalom:

- 1. Marton Eszter, Papp Gabriella, Schiffer Csilla, Őszi Tamásné, Stefanik Krisztina, Perlusz Andrea, Vargáné Mező Lilla, Fehérné Kovács Zsuzsanna,
- Fótiné Hoffmann Éva, Lénárt Zoltán, Mlinkó Renáta, Szekeres Ágota,
- Takács István (2015): Sajátos nevelési igényű tanulók, fiatalok a szakképzésben. Ajánlások szakképzők számára. Moodle-ba feltöltve, vagy:  
● [http://www.tankonyvtar.hu/hu/tartalom/tamop412b2/2013-0002\\_sajatos\\_nevelési\\_igényű\\_tanulók\\_fiatalok\\_a\\_szakkepzésben\\_ajánlások](http://www.tankonyvtar.hu/hu/tartalom/tamop412b2/2013-0002_sajatos_nevelési_igényű_tanulók_fiatalok_a_szakkepzésben_ajánlások)
- 2. Bodnár Gabriella (2015): A tehetség gondozás elméleti és módszertani kérdései a szakmai pedagógusképzésben. (tankonyvtar.hu), vagy tanszéki Moodle.
- Ajánlott irodalom:  
● 1. ARAPOVICS Mária (2016): A közösségfejlesztés alapfogalmai és a kulturális közösségfejlesztés paradigmái. In: Kulturális Szemle, 2016. III. évfolyam, 2016. évi 2. szám, Hazai tudományos műhely, 36-53.p.  
● 2. BÁBOSIK István (1993): A spontán kirekesztődés mint iskolai ártalom. In: Új Pedagógiai Szemle, 1993. 7-8. sz. 86-94.p.  
● 3. BAGDY Emőke: Kommunikáció, empátia, konfliktuskezelés. In: Hidak egymáshoz. Szerk. Gutman Bea. Budapest, Kulcslyuk Kiadó, 2011. 117-176.p.  
● 4. Dr. BALOGH László: Új irányok az iskolai tehetséggondozásban.  
<http://mipszi.hu/cikk/100817-uj-iranyok-iskolai-tehetséggondozásban> (Utolsó hozzáférés: 2020. február 16.)

- 5. CSUKONYI Csilla-MÜNNICH Ákos (2004): A kábítószer-fogyasztás lélektani háttere a középiskolások körében, Új Pedagógiai Szemle, 2004/3,  
<https://folyoiratok.oh.gov.hu/uj-pedagogiai-szemle/a-kabitoszer-fogyasztas-lelektani-hattere-a-kozepiskolasok-koreben> (Utolsó letöltés dátuma: 2020. február 18.)
- 6. GERGELY Katalin: A pedagógusszerep és a sajátos nevelési igény. In.: Középpontban a pedagógus. Régi értékek – új kihívások. Szerk. Karikó Sándor. Budapest, Áron, 2012. 161.-174.p.
- 7. GREZSA, F - SURÁNYI, ZS. Fiatalok szerhasználata. Budapest: 2014. 9-12. old. ISBN 978 963 7366 58 1
- 8. HENDERSON Paul (2006): A közösségfejlesztés alapelvei és gyakorlata. In: Parola, 2006. 4. szám, 3-7. p.=  
[http://www.kka.hu/\\_Kozossegi\\_Adattar/PAROLAAR.NSF/d735fd2254be3c2ac125690d004a5c81/a146c506ce389576c125722d003329](http://www.kka.hu/_Kozossegi_Adattar/PAROLAAR.NSF/d735fd2254be3c2ac125690d004a5c81/a146c506ce389576c125722d003329)  
 (Utolsó letöltés dátuma: 2020. február 16.)
- 9. POLONKAI Mária (szerk.): Pedagógusszerepek a tehetséggondozásban. Gyakorlati megközelítések. Budapest, Magyar Tehetségsegítő Szervezetek Szövetsége, 2015.
- 10. RADICSNÉ Szerencsés Cecília: Minőségi munka a tanítási órákon. Módszerek a sajátos nevelési igényű gyermekek fejlesztéséhez. Gyula, APC-Stúdió, 2008.
- 11. REDLIK Alexander: Konfliktusmoderálás. Budapest, Műszaki Könyvkiadó, 2000.
- 12. SCHMIDT Thomas: Konfliktuskezelési tréninggyakorlatok. Komplet forgatókönyvek tréningvezetőknek. Miskolc, Z-Press kiadó, 2009.
- 13. SZEKSZÁRDI Júlia: Konfliktusok pedagógiája. Veszprém, Veszprémi Egyetemi Kiadó, 2002.
- 14. TARI Annamária: Kik ezek a gyerekek? A Z generáció az iskolapadban; fordított szocializáció és netkultúra kamaszkorban. In: Digitalis\_de\_generacio. Szerk. Szekszárdi Júlia. Budapest, Underground Kiadó, 2012. 117-132.p.
- 15. TARI Annamária: Online illúziók – offline valóság. #alfageneracio, #zgeneracio. Budapest, Tericum Kiadó, 2019.

# II. TANTÁRGYKÖVETELMÉNYEK

## A TANULMÁNYI TELJESÍTMÉNY ELLENŐRZÉSE ÉS ÉRTÉKELÉSE

### Általános szabályok

A 2.2. pontban megfogalmazott tanulási eredmények értékelése a félév során elkészített gyűjtőmunka, bemutatott prezentáció és egy sikeresen megírt zárthelyi dolgozat összesített eredménye alapján történik.

### Teljesítményértékelési módszerek

A. Szorgalmi időszakban végzett teljesítményértékelések részletes leírása: 1. Gyűjtőmunka a különleges figyelmet igénylő tanulók iskolai nevelését, tanítását érintő problémákat illetően. A hallgató saját tapasztalata vagy a szakirodalomban olvasottak alapján vizsgál meg egy konkrét problémahelyzetet előre megadott szempontok alapján. 2. Prezentáció készítése és bemutatása a gyakorlati órákon. A prezentáció az óra anyagához kapcsolódó témakörben készül. 3. Zárthelyi dolgozat a félév végén, melyben a hallgató az órákon szerzett, ill. a szakirodalomból elsajátított ismereteiről ad számot.

### Szorgalmi időszakban végzett teljesítményértékelések részaránya a minősítésben

- részteljesítmény értékelés (gyűjtőmunka): 25
- részteljesítmény értékelés (prezentáció): 25
- részteljesítmény értékelés (zh): 50
- összesen: 100

### Vizsgaelemek részaránya a minősítésben

### Az aláírás megszerzésének feltétele, az aláírás érvényessége

#### Érdemjegy-megállapítás

Jeles	96
Jeles	88-95
Jó	76–87
Közepes	63–75
Elégséges	50–62
Elégtelen	0-49

#### Javítás és pótlás

1) A zárthelyi dolgozat, a prezentáció és a gyűjtőmunka a mindenkorai Tanulmányi és Vizsgaszabályzat előírásai szerint, a Térítési és Juttatási Szabályzatban előírt díjak megfizetése mellett pótolható.

#### A tantárgy elvégzéséhez szükséges tanulmányi munka

részvétel a kontakt tanórákon	28
zh-ra történő felkészülés	28
egyéb felkészülés	4
összesen	60

#### A tantárgykövetelmények jóváhagyása és érvényessége

A Kari Hallgatói Képviselőlet véleményezése után jóváhagyta dr. Lógó Emma oktatási dékánhelyettes 2024. 06.03-án. Érvényes 2024.06.03-tól.

# III. RÉSZLETES TANTÁRGYTEMATIKA

## TEMATIKAI EGYSÉGEK ÉS TOVÁBBI RÉSZLETEK

### A félévben sorra vett témák

A 2.2. pontban megfogalmazott tanulási eredmények eléréséhez a tantárgy a következő tematikai blokkokból áll. Ezek hossza alapesetben 3 óra/hét (nappali képzés), ám a hallgatók összetételétől és az általuk javasolt problémák tárgyalásának jellegétől függően arányuk az egyes félévek során változhat. Az egyes félévekben meghirdetett kurzusok sillabuszaiban a témaelemeket ütemezzük a naptári és egyéb adottságok szerint, a nappali képzésben 14 hétre, míg a levelező képzésben 4 konzultációra. A levelező képzés óraszámja a nappali képzés féléves óraszámának 1/3-ad része.

- 1 A kurzus céljainak bemutatása. A követelmények ismertetése. A tartalomra vonatkozó elképzelések egyeztetése. A feladatok megbeszélése. Ismerkedést segítő játékok.
- 2 A pedagógiai konfliktuselemzés és konfliktuskezelés kérdései. A konfliktus fogalma. A konfliktusok fajtái, Konfliktuskezelési stratégiák.
- 3 Jellegzetes konfliktushelyzetek az iskolában. A konstruktív konfliktushelyzetek tanulhatósága és taníthatósága.
- 4 Sajátos nevelési igényű diákok. Hátrányos helyzetű diákok. Fogalomértelmezés.
- 5 Módszerek a sajátos nevelési igényű és a hátrányos helyzetű fiatalokkal való bánáshoz.
- 6 Tehetséggondozás az iskolában. A tehetség fogalma. A tehetség fajtái.
- 7 A tehetség felfedezése. Tehetségpontok. Tehetséges fiatalok a szakképzésben
- 8 Netgenerációs kérdések és problémák. A digitális kultúra a 21. század iskolájában.
- 9 A digitális eszközök alkalmazásának előnyei és hátrányai. A „Z” generáció motiválásának lehetőségei.
- 10 Közösségfejlesztési lehetőségek az iskolában. Közösségfejlesztéssel kapcsolatos alapfogalmak. A közösségfejlesztés szinterei.
- 11 Közösségfejlesztési lehetőségek a szakképző iskolákban.
- 12 Válsághelyzetek a középiskolás diákok életében. Káros szenvedélyek: dohányzás, túlzott alkoholfogyasztás, droghasználat.
- 13 Védőfaktorok kialakításának iskolai lehetőségei. Jó gyakorlatok megismertetése.
- 14 A félév zárása.

### További oktatók

Dr. Kattein-Pornói Rita egyetemi adjunktus [kattein-pornoi.rita@gtk.bme.hu](mailto:kattein-pornoi.rita@gtk.bme.hu)

### A tantárgykövetelmények jóváhagyása és érvényessége

A Tantárgyi adatlap I. és II. részén túli III. részét az érintett szak(ok) szakfelelőse(i)vel való egyeztetés alapján az 1.8. pontban megjelölt Műszaki Pedagógia Tanszék vezetője hagyja jóvá.